

KLASA: 602-04/18-04/0024
URBROJ: 355-02-04-18-0006
Zagreb, 18. prosinca 2018. godine

AKREDITACIJSKA PREPORUKA
Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku inicijalne akreditacije za izvođenje studijskog programa
specijalističkog diplomskog stručnog studija *Poduzetništvo u turizmu*
Veleučilišta Nikola Tesla u Gospiću
(u sjedištu visokog učilišta)

1. Uvod

Dana 8. svibnja 2018. godine Agencija za znanost i visoko obrazovanje zaprimila je od Ministarstva znanosti i obrazovanja zahtjev (KLASA: UP/I-602-04/18-13/00001; 533-04-18-0004, od dana 4. svibnja 2018. godine) za inicijalnu akreditaciju za izvođenje studijskog programa specijalističkog diplomskog stručnog studija Poduzetništvo u turizmu Veleučilišta Nikola Tesla u Gospiću, u trajanju od dvije godine, a čijim se završetkom stječe 120 ECTS bodova. Studij će se izvoditi u sjedištu Veleučilišta Nikola Tesla u Gospiću, s početkom upisa prve generacije studenata u akademskoj godini 2019./2020.

Predviđen optimalan broj studenata u akademskoj godini 2019./20. je 50 studenata (15 redovitih i 35 izvanrednih studenata), sukladno podacima iz dokumenta Elaborat o studijskom programu koji je dostavilo visoko učilište. Predloženi stručni naziv koji se stječe završetkom navedenog specijalističkog diplomskog stručnog studija je stručni/a specijalist/ica poduzetništva u turizmu (struč. spec. oec).

Akreditacijski savjet Agencije je imenovao stručno povjerenstvo za provjeru predloženog studijskog programa.

Imenovano stručno povjerenstvo obavilo je posjet navedenom visokom učilištu dana 26. rujna 2018. godine, a njihov se rad temeljio na elaboratu koje je izradilo visoko učilište, Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09; u dalnjem tekstu: Zakon), Pravilniku o sadržaju dopusnice i uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10, u dalnjem tekstu: Pravilnik).

Nakon obavljenog posjeta, stručno povjerenstvo je donijelo završno izvješće na koje se visoko učilište očitovalo.

Na temelju izračuna dobivenog po kriterijima određenim u Mreži visokih učilišta, Akreditacijski savjet Agencije je, na 101. sjednici, održanoj dana 17. prosinca 2018. godine, utvrdio da je predloženi studijski program u skladu sa navedenim strateškim dokumentom.

Dodatno, a uzimajući u obzir završno izvješće stručnog povjerenstva o studijskom programu (recenziju), očitovanje visokog učilišta te podatke o nužnim uvjetima koje visoko učilište treba ispunjavati u postupku inicijalne akreditacije za izvođenje novoga studijskog programa sukladno Zakonu i Pravilniku i izračun o

kvantitativnim pokazateljima iz informacijskog sustava MOZVAG, Akreditacijski savjet je, nakon rasprave o vrednovanom studijskom programu, na svojoj 101. sjednici održanoj dana 17. prosinca 2018. godine donio negativno stručno mišljenje.

2. Uvjeti propisani Pravilnikom te drugim primjenjivim propisima

Povezano s uvjetom propisanim **člankom 15. stavkom 1. točkom 3. Pravilnika** koji se odnosi na odgovarajući broj sklopljenih ugovora o radu sa znanstveno-nastavnim, umjetničko-nastavnim ili nastavnim osobljem, vrednovano visoko učilište ima dovoljan broj sklopljenih ugovora o radu. Međutim, a povezano s točkom 4.1. završnog izvješća u dijelu koji se odnosi na posjedovanje odgovarajućih kompetencija za izvođenje studijskog programa, stručno povjerenstvo je procijenilo kako kompetencije tih nastavnika nisu odgovarajuće što je i istaknuto u završnom izvješću uz isticanje manjkavosti u sadržaju elaborata kako slijedi:

- Sukladno životopisima stalno zaposlenih nastavnika koji su sastavni dio elaborata utvrđeno je da su životopisi manjkavi, neažurirani, te ne prikazuju točne podatke o razini obrazovanja, istraživačkoj djelatnosti i broju te godinama objave stručnih i znanstvenih radova. U razgovoru s djelatnicima i menadžmentom uočeno je nesnalaženje u elaboratu, nepoznavanje sadržaja i neuvjerljivo argumentiranje manjkavosti elaborata. Temeljem navedenoga povjerenstvu je onemogućeno ocijeniti kompetencije.
- Iz elaborata nije vidljivo kako će Veleučilište izvoditi u budućnosti preddiplomske razine studija, budući da će predloženi studij dodatno opteretiti stalno zaposlene koji sada već imaju punu normu i izvode predmete na preddiplomskoj razini, za 1.710 norma sati.
- U elaboratu su za izvođenje studijskog programa predviđeni samo stalno zaposleni nastavnici koji nemaju dovoljno kompetencija za izvođenje nastave iz područja poduzetništva u turizmu jer su njihove kompetencije vezane uz poslovnu ekonomiju, promet, računarstvo i pravo.
- Program ne mogu izvesti nositelji koji nemaju kompetencije za izvođenje diplomskog studija.
- Nositelji većine kolegija su 2 mlađe osobe koje su preopterećene kolegijima te su isti iz područja turizma ali i kvalitete a iz iskustva, objavljenih radova i razine obrazovanja one nemaju dovoljno kompetencija.
- Voditelj studijskog programa poduzetništva u turizmu je pravnik po struci koji je u svome području nastavne djelatnosti kvalitetan i kompetentan te iskusan, ali nema kompetencije za vođenje specijalističkog studija iz područja poduzetništva u turizmu.
- Jedan vanjski suradnik koji je predviđen na kolegijima iz turizma nije naveden u elaboratu te nije jasno hoće li biti vanjski suradnik ili na 50% u stalnom radnom odnosu.
- Studijski program treba se prvenstveno temeljiti na kompetentnim stalno zaposlenim nastavnicima. Kako je na Veleučilištu kompetencija stalno zaposlenih za područje turizma i ugostiteljstva nezadovoljavajuća trebalo bi predvidjeti uključivanje kompetentnih vanjskih suradnika u onome području u kojem stalno zaposleni ne zadovoljavaju traženu razinu.

Povezano s navedenim, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću nije u potpunosti ispunilo **standard 1.5. ESG-ja** koji se odnosi nastavno osoblje. Navedenim standardom je propisano da **visoka učilišta moraju osigurati kompetentnost svojih nastavnika** te primjenjivati pravedne i transparentne procese zapošljavanja i razvoja svojih zaposlenika.

Što se tiče svrshodnosti svih predmeta u stjecanju predviđenih kompetencija koje se dobivaju završetkom ovog studija, stručno povjerenstvo smatra kako bi trebalo razmisliti da se kod nekih kolegija napravi razlika u satima nastave (predavanja, vježbe i seminari) na način da predmeti koji nose 4 ECTS-a imaju manji broj sati nastave (jer su i manje zahtjevniji) nego oni s 6 ECTS-a (npr. Inovacije i razvoj turizma ne mora imati isti broj sati nastave kao i Prirodna baština u turizmu). Nadalje, stručno povjerenstvo je mišljenja kako je u programu predviđen vrlo mali broj izbornih predmeta, svega 2 po svakom semestru: u prvom semestru se bira između dva strana jezika, u drugom između upravljanja turističkim markama i prirodne baštine te u trećem između hotelskog poslovanja i poslovanja turističkih posrednika. Iz razgovora je stručno povjerenstvo dobilo informaciju da će se revizijom programa povećati i broj izbornih, no, stručno povjerenstvo smatra da bi bilo dobro to napraviti prilikom same prijave programa. Stručno povjerenstvo je predložilo da se razmisliti da se, barem u trećem semestru, uključi još neki selektivni oblik turizma (možda kulturni turizam) ili eventualno eko turizam, digitalni marketing i slično, što će omogućiti užu specijalizaciju studenata, u pravcu kojeg oni sami odaberu. Također se predlaže eventualno ponuditi u još jednom semestru strane jezike. Stručno povjerenstvo je utvrdilo kako kroz program nije dovoljno naglašen aspekt očuvanja okoliša i održivosti (samo kroz kolegij održivi razvoj turističke destinacije). Stoga se preporuča da se kroz ishode učenja i sadržaje kolegija da veći značaj očuvanju okoliša i održivom razvoju odnosno društvenoj odgovornosti. Pored toga, stručno povjerenstvo je mišljenja da je nedovoljan naglasak i na e-poslovanje u turizmu, primjene IT-a u poslovanju, digitalni marketing i sl. (jedino se u okviru kolegija turistički informacijski sustavi nalaze takvi sadržaji). Stoga se preporuča da se kroz ishode učenja i ostalih kolegija, gdje je to moguće (npr. promocija i prodaja, hotelsko poslovanje, turistički posrednici, obiteljski turizam...) u sadržaj i ishode učenja uključi primjena IT tehnologija (točka 3.1. završnog izvješća).

Stručno povjerenstvo je predložilo visokom učilištu razmisliti o zamjeni obveznog i izbornog kolegija. Naime, predlaže se izborni kolegij hotelsko poslovanje prenamijeniti u obvezni kolegij budući da sadržaj tog kolegija predviđa organizaciju i funkcije u hotelu kao i pojedine procese u hotelu, a što bi trebalo spadati u temeljna znanja studijskog programa. Stručno povjerenstvo je, osim navedenog, predložilo da se kolegij pravni propisi prebaci u izborni ili možda obiteljski turizam (da ga odaberu samo oni studenti koji se uistinu žele time baviti u budućnosti) (točka 3.2. završnog izvješća).

Povezano s točkom 3.3. završnog izvješća u dijelu koji se odnosi na planirane nastavne metode i sadržaj studijskog programa te osiguravaju li one stjecanje predviđenih ishoda učenja, stručno povjerenstvo smatra upitnim hoće li stručnost i kompetencije pojedinih nastavnika omogućiti primjenu nastavnih metoda kao i savladavanje ishoda učenja na diplomskoj razini (točka 3.3. završnog izvješća).

Sve prethodno navedeno je usko povezano sa ispunjavanjem uvjeta iz članka 16. stavka 1. točke 3.-5. Pravilnika.

Nadalje, a povezano s ispunjavanjem kriterija iz **članka 16. stavka 1. točke 5. Pravilnika**, stručno povjerenstvo smatra kako kod određenih predmeta postoji raskorak između predloženog opsega gradiva, studentskih obveza i sati nastave,

odnosno ECTS bodova koji su mu pridijeljeni te navode neke od konkretnih primjera kako slijedi:

-Predmet Restauraterstvo i gastro turizam ima nedovoljno zahtjevan sadržaj u odnosu na dodijeljene ECTS bodove te je osnovnom literaturom (trendovi u prehrani) pokriven vrlo mali dio sadržaja. Trebalo bi nadopuniti i sadržaj (u skladu s navedenim ishodima) i osnovnu literaturu.

-Sadržaj predmeta Upravljanje kvalitetom je prezahtjevan s obzirom na dodijeljeni broj ECTS-a.

-Predmet Hotelsko poslovanje ima prilično zahtjevan sadržaj te u odnosu na ostale kolegije nedovoljan broj ECTS-a.

-Popuniti syllabus Stručne prakse te predvidjeti koje će sve vrste poslova u turizmu i ugostiteljstvu studenti obavljati u okviru stručne prakse te koliko sati će obavljati pojedine vrste poslova (točka 3.4. završnog izvješća).

Što se tiče nastavnog opterećenja, stručno povjerenstvo je mišljenja kako je nastavno opterećenje nastavnika prihvatljivo samo za pojedine nositelje kolegija. Stručnom povjerenstvu nije jasno kako će se regulirati nastava na preddiplomskom studiju kada pojedini nositelji na specijalističkom studiju budu imali 382,5 sati nastave opterećenja. Stručno povjerenstvo je utvrdilo kako su predviđene dvije nositeljice glavnih kolegija iz područja turizma za koje je predviđena navedena norma te se iz elaborata može vidjeti da je to ujedno i njihovo ukupno opterećenje (što znači da na preddiplomskom studiju više neće imati nastavno opterećenje). Ako je to tako, onda znači da će se one u potpunosti zaposliti na specijalističkom studiju te će njihove kolegije sa preddiplomskog studija preuzeti netko drugi, a što se iz elaborata i razgovora s menadžmentom i nastavnicima ne može jasno zaključiti. Za kolegij Turistički informacijski sustavi nositelj je predviđen sa 90 sati na specijalističkom studiju, ali ukupno opterećenje na Veleučilištu iznosi 540 sati. Stručno povjerenstvo smatra da je ovo preveliko opterećenje za nositelja (točka 3.5. završnog izvješća).

Povezano s **člankom 16. stavkom 1. točkom 4. Pravilnika**, stručno povjerenstvo smatra kako Predmet Promocija i prodaja treba sadržavati barem jednu tematsku jedinicu iz područja Revenue managementa (upravljanje prihodima) i dinamično formiranje cijena te upravljanje kanalima distribucije. Također, a vezano za nastavnu literaturu stručno povjerenstvo je mišljenja kako je nastavna literatura uglavnom dobro raspoređena, dok su neke od primjedbi dane u točki 3.5. završnog izvješća (točka 3.6. završnog izvješća).

Nastavno na prethodno navedene zaključke povjerenstva iz točke 3. završnog izvješća, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću nije u potpunosti ispunilo **standard 1.2. ESG-ja** koji se odnosi izradu i odobravanje programa.

3. Izvješće stručnog povjerenstva

Uvidom u Izvješće stručnog povjerenstva utvrđeno je da je zaključna preporuka stručnog povjerenstva da se **ne prihvati** predloženi studijski program. Završno obrazloženje za takvu negativnu preporuku je dano iz slijedećih razloga:

Stručno povjerenstvo je, temeljem analize dostavljenog elaborata i posjete Veleučilištu, ocijenilo da nisu u potpunosti ostvareni uvjeti za pokretanje specijalističkog diplomskog stručnog studija Poduzetništvo u turizmu. Naime, iako su prostorni resursi u potpunosti zadovoljavajući te na sadržaj programa i predviđene

ishode učenja ne postoje veće zamjerke, osnovne pretpostavke za pokretanje i izvođenje studija nisu zadovoljene u sljedećim segmentima:

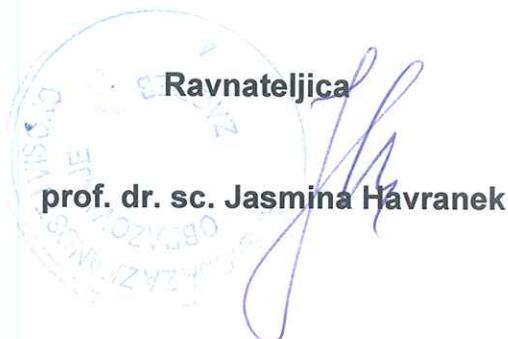
- Kompetencije zaposlenika iz područja turizma.
- Opterećenost stalno zaposlenih nastavnika novim normama satima (dodatnih 1.710 sati) bez predviđenog dodatnog zapošljavanja odnosno angažiranja novih suradnika.
- Nedovoljna uključenost kompetentnih kadrova i suradnika na kolegijima.
- Nesigurnost menadžmenta i manjkavost elaborata.
- Nedovoljna stručna aktivnost zaposlenih te neadekvatno usavršavanje kroz istraživačke radove i Erasmus program iz područja turizma.

4. Zaključak

Iz svega navedenog proizlazi kako je u postupku inicijalne akreditacije za izvođenje novoga studijskog programa utvrđeno da visoko učilište ne ispunjava propisane nužne uvjete za izvođenje predloženog studijskog programa.

Sukladno svemu navedenom, a na temelju članka 20. stavka 6. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09) te uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, doneseno na 101. sjednici održanoj dana 17. prosinca 2018. godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preporuča ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje:

- **Odbijanje zahtjeva za izdavanje dopusnice** za izvođenje studijskog programa specijalističkog diplomskog stručnog studija *Poduzetništvo u turizmu* Veleučilišta Nikola Tesla u Gospiću (u sjedištu visokog učilišta) u trajanju od dvije godine, a čijim se završetkom stječe 120 ECTS bodova.

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja, n/p ministrici, prof.dr.sc. Blaženka Divjak, Donje Svetice 38, Zagreb,
2. Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Uprava za visoko obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb,
3. Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću, n.p. dekanice, dr. sc. Vlatka Ružić, dipl.oec., prof. v. š., Ulica bana Ivana Karlovića 16, Gospić,
4. Pismohrana, ovdje.